

Nr 231.

Av herr **Larsson, Johan August**, m. fl., *angående införande av sådana bestämmelser i grundlag, att valbarhet och rösträtt göras beroende i viss utsträckning av påförda utskylders erläggande.*

Förlidet års riksdag godkände såsom vilande ett förslag om sådan grundlagsändring, att nuvarande census för valbarhet till första kammaren skulle avskaffas och valbarheten bliva beroende av kommunal rösträtt jämte 35 års ålder. Därmed skulle valbarheten förutsätta åtminstone ett års fullgjord skattebetalning, där skatt varit behörigen påförd.

Emellertid torde icke kunna förnekas, att borttagandet av census ingalunda bör eller behöver medföra borttagande också av den nu gällande bestämmelsen därom, att skattskyldighet skall vara fullgjord under de tre nästföljande åren och att ett utvidgande i princip av förstakammarvalbarheten till även personer, som häfta för utskylder under något av övriga båda år av en treårsperiod, knappast kan anses berättigat, ehuru detta skulle bliva följden av valbarhetens bindande vid kommunal rösträtt, för vilken ej fordras mer än ett års fullgörande av påförd skatt.

Vill man förhindra en dylik följd av census' avskaffande på angivet sätt, finnes ingen annan utväg än den att antingen i grundlagen införa föreskrift om tre års fullgjord skattebetalning såsom valbarhetsvillkor eller att binda den kommunala rösträtten vid samma villkor. Men härvid bör, i båda fallen, beaktas, att, då frågan om fullgörande av påförd skatt under viss tid såsom valbarhets- eller rösträttsvillkor icke har sin grund i någon önskan att använda valrätt eller valbarhet såsom skatteindrivningsmedel, utan tvärtom såsom uttryck för principen om fullgjorda medborgerliga skattskyldigheter såsom naturlig förutsättning för åtnjutande av sådana medborgerliga rättigheter, som hava avgörande betydelse för skattskyldighets åläggande, man knappast bör stanna vid en föreskrift om tre års fullgjord skattebetalning såsom villkor för vare sig kommunal rösträtt eller för blott förstakammarvalbarhet, utan utsträcka föreskriften till även andrakammarvalbarhet och politisk rösträtt i allmänhet.

Häremot har gjorts gällande, att genom en effektiv skatteuppbördsreform behovet av dylika föreskrifter skulle avsevärt förminskas eller alldeles försvinna. Denna invändning kunde hava ett visst åtminstone skenbart berättigande, innan det länge förberedda förslaget till uppbördsreform blivit framlagt. Sedan samma förslag till Kungl. Maj:t avlämnats under förra året och den pågående granskningen därav redan synes giva vid handen, att detsamma

icke kan i sin helhet godtagas och att, även om vissa punkter därav skulle kunna genomföras, uppbördseffektiviteten ingalunda blir avsevärd, ställer sig dock saken annorlunda. Det torde sålunda numera få anses tydligt, att på uppbördsreformernas väg det mål ej kan uppnås, som avses med föreskriften om tre års fullgjord skattebetalning såsom villkor för valbarhet och rösträtt.

Att emellertid fullgjord skattebetalning icke kan fordras såsom dylikt villkor i andra fall än då betalningstredska föreligger och icke i fall av verklig och oförvållad oförmåga att betala, följer av den princip, på vilken villkoret grundas. Det är därför också klart, att om ett sådant villkor uppställles av lagen, det samma dock bör i viss utsträckning begränsas, så att de oförvållat betalningsoförmögna undantagas.

Med stöd av det anförda hemställles,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utarbetande och framläggande för riksdagen under innevarande andrakammarvalperiod av sådana bestämmelser i grundlag, att valbarhet och rösträtt göras beroende av påförda utskylders erläggande under de tre sistförflutna kalenderåren, där ej oförvållad oförmåga att betala är för handen.

Stockholm den 8 februari 1930.

J. A. Larsson.

Ernst Svenson.

Fr. Julin.

Karl Andersson.

And. Henriksson.

L. G. Bodin.
